

Drugi dan ekskurzije vodio nas je po francuskom i talijanskom dijelu Švicarske. Preko alpskog prijevoja Col du Pillon (1546.m.) spustili smo se u dolinu Rhone. Najinteresantnije je bilo vidjeti selo Ernen koje iako normalno živi, izgleda kao etno park. Zadržan je karakteristični kružni smještaj zgrada unutar naselja. Zgrade imaju donji dio izrađen od kamena, ponegdje žbukan i oslikan, a gornji dio od drva. Cjelovitost ambijenta i potpun uspjeh u zaštiti te vrijedne cjeline pokazuje domet brige za zaštitu etnografskih spomenika. Preko prijevoja Nufenenpass (2440 m.) spustili smo se u kanton Ticino i posjetili muzej u starom gradu (srednja utvrda) u Bellinzoni. Unutrašnjost muzeja sasvim je suvremeno riješena tako da se novi materijali ponašaju samosvojno, dok im je stari zid kule samo ljuska čija se struktura vidi i doživljava kao dio izložbe. Arhitekt koji je adaptirao branič kulu u izložbeni prostor nije poštivao izvorne visine katova ni komunikacije. On se čeličnim nosačima upire o stari zid a izvodi novu shemu prostora spretno koristeći otvore i detalje u starom zidu. Zanimljiva i prihvatljiva koncepcija.

Zadnji dan ekskurzije vodio nas je po talijanskom dijelu Švicarske, a put je završavao u Churu. Posjetili smo mali gradić Corippo koji se odlikuje tipičnom kamenom arhitekturom. Smješten je na brdašcu iznad alpske rijeke a ispod jakih brdskih masiva. Mjesto ima specijalni tretman kao izuzetna ambijentalna vrijednost. Nakon puta preko Lugana i jezera Como posjetili smo Bondo, malo naselje u podnožju Alpa koje uz romaničku crkvu iz 1250. god. ima stambenu arhitekturu iz 17. i ranog 18.st. sa slikanim i ugrebenim dekorativnim arhitektonskim elementima na pročeljima. Gospodarske zgrade, izgrađene od drva smještene su uokolo tako da se zaštitom ovakvog tipa naselja zaštićuje i jedan izvorni prostorni raspored namjena u naselju.

Svi stručni materijali publicirat će se u ediciji koja će izići iduće godine. Obzirom na našu povijesnu i geopolitičku situaciju, kao i na veze i utjecaje s njemačkog jezičnog područja na način izgradnje i formiranja stambenih prostora, kao i na interesantnu i ustaljenu metodologiju rada koja se u Kružoku provodi, bilo bi korisno i u buduće redovito pratiti rad i stručnu aktivnost kružoka.

dr. Ivo Maroević

CENTRALNI INSTITUT ZA MUZEJE U MAĐARSKOJ

Povodom reorganizacije muzejske službe u Mađarskoj 1968. godine iz tri instituta, koji su do tada kao samostalne ustanove djelovali na organizaciji i unapređenju muzejskih ustanova i muzejske djelatnosti i na odgoju stručnog muzejskog kadra stvorena je Centralna direkcija za muzeje koja danas djeluje kao Centralni institut za muzeje u Mađarskoj. Institut je samostalna ustanova pod neposrednom upravom Mađarske za kulturu.

Institut je nastavio u znatno proširenom opsegu rad i djelovanje integriranih instituta i po svojim osnovnim zadacima

djeluje uglavnom kao studijski muzeološki institut.

Institut je preuzeo u prvom redu zajedničke poslove svih muzeja koji stoje pod neposrednom upravom Ministarstva za kulturu. To su opći upravni, administrativni i tehnički poslovi, radione za suvenire, za konzervaciju i restauraciju muzejske građe, tehničke organizacione propagandne poslove za muzejske izložbe, tehničku pomoć kod svih realizacija stalnog postava muzeja i uređenje muzejskog prostora, izrada nacрта i projekata za sve akcije u muzejima. Time je muzejima, naročito onima sa ograničenim brojem stručnog kadra, olakšan posao na realizaciji često i većih zadataka.

Osim toga je time i zagarantiran stručni i estetski nivo realizacije.

Posebna akcija ovog Instituta je na zaštiti muzeja i muzejske građe. Problemi zaštite od požara, krađe, elementarnih nepogoda i planiranje i provedba preventivnih radova za zaštitu muzeja i muzejske građe u slučaju rata.

Zajednička akcija za sve muzeje je i služba informacija i propaganda koja je usmjerena na štampanje kataloga, propagandna i informativna predavanja na radio i televiziji, na informacije preko dnevne i periodične štampe i ostala sredstva informiranja.

Propaganda je razvila vrlo široki radius djelovanja, naročito usmjeren na propagandu za muzeje u okviru turističkih organizacija i agencija. Publikacije propagandnog karaktera, radi centralizacije njihove naklade i raspačavanja preko organizirane mreže propagandne službe, imaju daleko veći publicitet.

Od velikog propagandnog značenja za muzeje u Mađarskoj je svake godine održani "mjesec muzeja" koji se redovno održava u oktobru. Tom prilikom organiziranim međumuzejskom suradnjom u svakom muzeju održavaju se tematske izložbe ili se prenose pokretne izložbe, razne manifestacije naročito koncerti, predavanja, recitali i druge forme kulturnih manifestacija vezane za muzeje, tematiku muzeja ili za određene eksponate.

Od posebnog značenja za rad, djelovanje i unapređenje pojedinih muzeja i cijela muzejska služba u Mađarskoj je suradnja i pomoć ovog Instituta na problemima svakog pojedinog muzeja, na planovima rada, na realizaciji svih stručnih zahvata koje dotični muzej nije u mogućnosti sam riješiti.

Institut organizira redovne seminare, simpozije, savjetovanja koja su "usmjerena na stalno dopunsko obrazovanje stručnog muzejskog kadra i time direktna pomoć muzejima za stalnu aktualizaciju muzejske službe". Ovome pomažu i interni bilteni namjenjeni muzejima i muzejskim radnicima, skromni po opremi ali bogati sa tematikom koja obavezno prati cijeli stručni muzejski kadar u svim muzejima u Mađarskoj.

Publicistička djelatnost stručna, naučna i popularna zahvaljujući pomoći i suradnji ovog Instituta, danas je u krugu evropskih muzejskih publikacija posebno zapažena.

Rezimirajući informacije o radu i djelovanju Centralnog instituta za muzeje u Mađarskoj dolazimo do zaključka da je Institut u biti koordinator cijele muzejske službe, mreže

muzejskih ustanova i inicijator organizirane međumuzejske suradnje. Možda je baš to glavni faktor naglog napretka i procvata mađarskih muzeja koji su posljednjih godina dali upravo neočekivane rezultate.

A. Bauer

MUZEJSKI SAVJET REPUBLIKE MAĐARSKE

Jozef Korek: Der Rat für Museumswesen der ungarischen Volksrepublik - (Informationen f.d.M. DDR 3 1974. str.4 10).

Napose daje prikaz razvoja organizacije muzejske službe u Mađarskoj od oslobođenja do osnivanja Centralnog muzejskog instituta u Budimpešti i djelovanje Muzejskog savjeta kao vrhovnog stručnog foruma koji vodi muzejsku politiku Mađarske. Muzejski savjet Mađarske ima tradiciju svoga djelovanja još od 19. stoljeća.

Djelovanje Muzejskog savjeta Mađarske, prema ovom napisu, intenzivno utječe na organiziranu suradnju među muzejima i pomaže rad svih muzeja u Mađarskoj.

Muzejski savjet Mađarske, preko Instituta i muzejskih ustanova u obradi specifičnih muzejskih i muzeoloških tema i problema uspješno surađuje sa susjednim zemljama i ICOM om.

A.B.

KONFERENCIJA MAĐARSKIH HISTORIČARA MUZEALACA U SALGÓTARJÁNU

Mađarski historičari muzealci održali su 15 16.V 1973. u Salgotarjanu konferenciju na temu "Razvoj mađarskog društva u razdoblju dualizma".

U referatu Petera Hanak a obrađeno je mađarsko društvo u razmeđu dva stoljeća u kojem je razvoj radničke klase imao svoje specifičnosti, kao što su se i prije u fazi raspada feudalizma i stvaranja građanske klase, uz svu snagu tradicije i etničkih osjećaja, neminovno ispreplitali strani utjecaji.

Jedna karakteristična pojava mađarskog društva toga razdoblja je "Gentry a" u koju su se u početku ubrajali siromašniji a poslije srednji sloj intelektualci i činovnici. Njoj je i posvećen cijeli jedan opus u mađarskoj književnosti. U razdoblju dualizma "Gentry a" je bila jedan od najtežih problema razvitka mađarskog društva.

U razvoju kapitalističkog društva značajnu ulogu odigrao je sloj židovskog građanstva, koji se zanimao sa trgovinom i financijama. Rastuća radnička klasa nalazila se u sličnim uvjetima borbe kao i seljaštvo, koje je sačinjavalo veliki postotak stanovništva, a posjedovalo tek neznatan dio obradive zemlje.